

KRONOLOŠKI PREGLED GLAVNIH DOGAĐAJA U PELOPONESKOM RATU PREMA TUKIDIDU

Prva knjiga

Događaji koji su prethodili ratu. Njegovi vanjski i unutarnji uzroci.

Druga knjiga

ARHIDAMOV RAT (431-421)

- 431. Tebanci napadaju Plateju. Pod vodstvom kralja Arhidama Lakemonjani provaljuju u Atiku. Pomorski pothvat Atenjana protiv Peloponeza.
- 430. Druga provala u Atiku. Kuga u Ateni. Pad Potideje.
- 429. Opsada Plateje. Pomorske bitke. Smrt Periklova.

Treća knjiga

- 428. Treća provala u Atiku. Odmetnuće i podsjedanje Mitilene na otoku Lezbu. Prodor dvjesto dvadeset Platejana.
- 427. Četvrta provala u Atiku. Pad Mitilene i Plateje. Stranačke borbe na Kerkiri. U Ateni ponovo izbija kuga. Atenjani se miješaju u borbe na Siciliji.
- 426. Pomorski pothvati Atenjana, osobito pod Demostenovim vodstvom.

Četvrta knjiga

- 425. Peta provala u Atiku. Demosten zaposjeda Pil. Kleon zarobljuje Spartance na Sfakteriji.
- 424. Atenjani osvajaju Kiteru i Niseju. Poraz Atenjana kod Delija. Brasida osvaja Amfipol na Halkidici.
- 423. Za jednogodišnjeg primirja rat se nastavlja na tračkoj obali.
- 422. Brasida pobjeđuje Kleona kod Amfipola. Smrt obojice.
- 421. Nikijin mir.

Peta knjiga

RAT ZA VRIJEME MIRA
(421-415)

- 420. Odvojeni savezi i odvojena neprijateljstva. Savez Atenjana s Argom, Mantinejom i Elidom.
- 419. Alkibijadov pothvat protiv Peloponeza. Sudjelovanje Lakedemonjana u razmiricama između Epidaura i Arga. Atenjani proglašavaju kršenjem mira.
- 418. Lakedemonjani pobjeđuju Argivce kod Mantineje i sklapaju savez s Argom i Mantinejom.
- 417. Novi savez Atene i Arga.
- 416. Atenjani zauzimaju otok Mel.

Šesta knjiga

SICILSKA EKSPEDICIJA
(415-413)

- 415. Atenjani podupiru Segestu protiv Sirakuze. Osuda Alkibijadova i njegovo djelovanje u Sparti. Neznatni uspjesi Atenjana na Siciliji.
- 414. Osvajanje brežuljka Epipole pred Sirakuzom. Otvoreno kršenje mira provalom Atenjana u Lakoniju.

Sedma knjiga

413. Spartanac Gilip u Sirakuzi. Nadmoć Sirakužana nad Atenjanima unatoč poslanoj pomoći pod Demostenovim vodstvom. Lakedemonjani zaposjedaju utvrdu Dekeleju u Atici. Uništenje atenske vojske na Siciliji.

Osma knjiga

DEKELEJSKI RAT

(413-404)

412. Gotovo svi saveznici odmeću se od Atenjana. Savez Lakedemonjana i Perzijanaca. Alkibijad kod Tisaferna. Alkibijadovi pregovori s atenskom mornaricom kod otoka Sama o njegovu povratku.
411. Pad demokratske vlade u Ateni. Atenska vojska na Samu poziva natrag Alkibijada. Proturevolucija u Ateni. Atena gubi Eubeju. Trasibulova i Trasilova pobjeda nad Mindarom kod Kinoseme.

VAŽNIJI DOGAĐAJI PELOPONESKOG RATA OD 410. DO 404. PREMA KSENOFONTU

410. Alkibijad ide Tisafernu da od njega dobije novaca za daljnje vođenje rata. Taj ga zarobi, ali mu on pobjegne. Atenjani pod Alkibijadovim vodstvom izvoje pobjedu na kopnu i na moru kod Kizika. Tu pogiba i Mindar, zapovjednik spartanskog brodovlja. Agis u Dekeleji.
409. Kod Bizantija spartansko brodovlje uzalud kuša spriječiti Atenjanima dovoz žita. Alkibijad sklapa ugovor s Farnabazom i osvaja Bizantij.
408. Perzijski kraljević Kir pregovara u Maloj Aziji sa Spartancima. Alkibijad se u trijumfu vraća u Atenu i postaje vrhovni zapo-

- vjednik mornarice i kopnene vojske. Oružanom silom zaštićuje svečani ophod od Atene do Eleuzine da ga ne napadne spartanska vojska iz Dekeleje. Ponovo odlazi u Malu Aziju. Lisandar postaje zapovjednik spartanskog brodovlja.
407. U Alkibijadovoj odsutnosti njegov podzapovjednik Antioh, unatoč izričitoj zabrani, upušta se kod Notija u efeškom zaljevu u pomorsku bitku s Lisandrom i bude poražen. Nato Atenjani oduzimaju Alkibijadu zapovjedništvo.
406. Velika pobjeda atenske mornarice kod Arginuskih otoka jugoistočno od Lezba. Uništeno gotovo osamdeset peloponeskih brodova. Zbog velike oluje atenski vojskovođe ne mogu sakupiti brodolomce i poginule. Zato ih u Ateni, iako su pobijedili, optuže i šestoricu njih, koji su se vratili, smaknu.
405. Atenjani spremni na odlučnu pomorsku bitku kod Egospotama na tračkom Hersonezu. Ne obaziru se na Alkibijadov savjet da podignu tabor na mjestu pogodnijem za opskrbu vojske. U toj bici Lisandar ametice porazi atensku mornaricu. Spasi se jedino vojskovođa Konon s osam brodova.
404. Lisandar redom podvrgava spartanskoj vlasti otoke i obalna mjesta u rukama Atenjana i uvodi oligarhijske vlade. Atena se puni bjeguncima. Agis je opsjeda s kopna, a Lisandar s mora. Izbija i glad. Atena kapitulira. Mora priznati spartansku hegemoniju, odreći se svih posjeda izvan Atike i predati čitavu mornaricu osim dvanaest brodova. Strahovlada tridesetorice tirana u Ateni pod okriljem Sparte.

Stjepan Telar